

Brede schouders

Je hoort het mensen wel eens zeggen, soms met een beroep op 1 Korintiërs 10:13, dat God mensen niet méér te dragen geeft dan ze aan kunnen – alsof God eerst de schouders meet voordat Hij mensen leed te dragen geeft. Brede schouders kunnen meer aan, zo is de redenering. Het is denk ik bedoeld als bemoediging voor mensen in moeilijkheden. Maar ik vind zoiets niet erg bemoedigend. Ook niet echt Bijbels trouwens.

Onder de titel *Meet God onze schouders?* schrijft P.J. Vergunst hierover op de website van de Waarheidsvriendⁱ. Ook volgens hem is er, hoe goed bedoeld ook, van alles mis met de stelling dat God schouders meet voordat Hij leed te dragen geeft. Vergunst blogt onder meer over Paulus, die in Romeinen 8 schrijft dat de schepping, weliswaar in hoop, maar toch ten prooi is aan zinloosheid. En over Bartimeüs, de enige gehandicapte die in de evangeliën een naam krijgt. Jezus leert Bartimeüs om zijn geluk bij Hem te zoeken. Het lijden is hier instrumenteel: het moet mensen, ook omstanders, bij Jezus brengen. Vergunst citeert Lewis die schrijft dat God ‘tot ons fluistert in onze genietingen, spreekt tot ons geweten, maar roept in ons lijden.’ Van Lewis is ook de uitdrukking dat het leed Gods megafoon is om een dove wereld wakker te schudden.

Rechtvaardig

Ik vind dat bemoedigender en dichter bij de boodschap van de Bijbel dan de gedachte dat God schouders meet voordat Hij mensen leed te dragen geeft. Bij dat laatste gaat het via een omweg toch weer om mensen die leed te dragen krijgen, en niet om God, die bij Lewis zelfs in het lijden zowel de handelende persoon is als het doel. God vraagt aanbedding. Hij gebruikt daarvoor zowel zegeningen als tekorten: niet als beloning voor goed gedrag of compliment voor brede schouders, wel als fluistering en megafoon om mensen ertoe te bewegen God te vereren boven alles en in alle omstandigheden alles te verwachten van Hem.

Deze gedachtegang is ook meer in lijn met het Bijbelboek Job. Job was ‘was rechtschapen en onberispelijk, hij had ontzag voor God en meed het kwaad’ (1:1). Toch is de boodschap van dit Bijbelboek zeker niet dat God Job leed te dragen gaf *omdat* hij meer aankon dan andere mensen in zijn tijd. Jobs rechtvaardigheid maakt zijn lijden alleen maar onbegrijpelijker, ondragelijk eigenlijk. Voor Job zelf natuurlijk, maar ook voor zijn vrienden én voor de lezers van het boek Job. Jobs lijden is niet om aan te zien!

Zeggen dat Job moest lijden omdat hij rechtvaardiger was dan anderen lost belangrijke vragen niet op. Het verergert ze juist. Zou God mensen met brede schouders niet eerder moeten belonen in plaats van straffen? Jobs klacht is voor wie het leest nog steeds ten hemel schreiend.

Job buigt

Belangrijk is dat Job geen antwoord kreeg. Ja, wel een antwoord, maar niet op zijn waaromvraag: geen verklaring van God, geen opheldering. Job moest het doen met dit antwoord van God: 'Wil je mijn recht loochenen, wil je Mij schuldig verklaren en zelf vrijuit gaan? Is jouw arm zo sterk als die van God, heb jij zo'n donderstem als Hij?' (Job 40:8-9). Hier gaat het niet meer over Job die brede schouders heeft, of over Job die zoveel lijdt maar God toch niet vervloekt. Nee, het Bijbelboek Job gaat niet over Job, maar over God die Zichzelf rechtvaardigt tegenover satan in het leven van zijn dienaar. God blijkt groter dan satan. Er ontsnapt niets aan zijn voorzienigheid. Dat is de boodschap van de megafoon in het lijden van Job. Job leert uiteindelijk zelf ook die les en buigt voor de Almachtige: 'Ik weet dat niets buiten uw macht ligt en geen enkel plan voor u onuitvoerbaar is. [...] Daarom herroep ik mijn woorden en buig ik mij, zoals ik hier zit in het stof en het vuil.' (Job 42:2,6).

Op het moment dat Job dit zegt, is satan allang van het toneel verdwenen. Het gaat namelijk ook niet om hem. Hij treedt op in Job 1 en 2, maar daarna niet meer. Verzoeken komen niet van God, schrijft Jakobus. Dat leren we ook uit de geschiedenis van Job. Het was satans boze opzet. Toch zegt Job vanuit zijn perspectief: 'De HEER heeft gegeven, de HEER heeft genomen, de naam van de HEER zij geprezen' (Job 1:21). En in het volgende hoofdstuk: 'Al het goede aanvaarden we van God, zouden we dan het kwade niet aanvaarden?' De schrijver voegt er in hetzelfde vers veelzeggend aan toe dat Job in dit alles met zijn lippen niet zondigde (Job 2:10).

Waarom?

Wat Job daar in hoofdstuk 2 zegt, is op een subtiele manier net iets anders dan wat hij eerder zei. In Job 1:21 brengt Job het goede en het kwade op precies dezelfde manier in verband met God. Maar in zijn tweede uitroep (2:10) doet Job dat iets minder rechtstreeks. Jobs tweede uitspraak doet mij denken aan het gebed van Jezus: 'En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.'

De vraag die zich steeds opnieuw met alle geweld aan mensen opdringt is deze: waarom moeten mensen lijden? In het boek Job wordt die vraag nader toegespitst op gelovigen, op rechtvaardigen: als het inderdaad om God gaat – als Hij Almachtig is, hoe kan Hij dan toestaan dat zijn rechtvaardigen lijden? Het antwoord van Job was: dat kan niet! Job loopt langs het randje door God ter verantwoording te roepen. Maar de vrienden deden iets wat in Gods ogen nóg erger is. Zij riepen door hun

houding Gods woede op (Job 42:7). Job moest voor zijn vrienden bidden om te voorkomen dat het met hen gedaan zou zijn.

Wie zegt dat God het lijden ergens toch 'eerlijk' verdeelt, namelijk naar draagkracht, lijkt op de vrienden van Job. Gezien de afloop van het boek moeten we, hoe goed bedoeld ook, oppassen met zo'n uitspraak, en wel om twee redenen. Veel mensen zullen op grond van die uitspraak denken: had mij maar wat minder sterke schouders gegeven. Maar wat belangrijker is: zo'n opmerking kan voortkomen uit de behoefte om God te rechtvaardigen, zoals de vrienden van Job probeerden.

Die vrienden hadden uiteindelijk een groter probleem met God dan Job. Hun logica ging niet op. De vrienden van Job zwegen lang, maar niet lang genoeg. Zij hadden de belangrijkste les niet geleerd: God rechtvaardigt Zichzelf. Hij heeft daar geen mensen voor nodig. Niet met sterke schouders. Ook niet met mooie praatjes.

Voorzienigheid

Met Job zeggen gelovigen dus terecht: het goede komt rechtstreeks van God. Maar ook het kwaad ontsnapt niet aan Gods voorzienigheid, Hij kan er wat mee. Het is zijn vaderhand die *alles* leidt (HC zondag 10). Dat bleek uiteindelijk ook in het leven van Job, maar meer nog in dat van Jezus Christus. En ik geloof dat dat ook de uitkomst zal zijn in het leven van wie met Hem verbonden is. Dat vind ik bemoedigend.

Paulus schrijft aan de gelovigen in Korinte dat God met de beproeving ook *de* (niet *een*) uitweg geeft. Dé uitweg is Jezus Christus, de Rechtvaardige in wie God Zichzelf rechtvaardigt en in wie uiteindelijk voor iedereen die gelooft een toekomst is. Ongeacht de breedte van de schouders.

ⁱ Zie <http://www.dewaarheidsvriend.nl/blog/meet-god-onze-schouders-201.html>